

Світлана Федоренко

Докторка педагогічних наук, професорка
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
ORCID ID 0000-0001-8517-9975
4me@ukr.net / s.fedorenko@kpi.ua

Тетяна Бондаренко

Старша викладачка
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
ORCID ID 0000-0001-7530-5501
tb.bondarenko@gmail.com

Анастасія Бернадіна

Студентка факультету лінгвістики
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
bernanbeli@ukr.net

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ ФАХОВИХ МОВ ЕЛЕКТРОТЕХНІКИ ТА МАШИНОБУДУВАННЯ

Анотація. Висвітлено структурно-семантичні особливості функціонування та прийоми перекладу англomовних термінів-словосполучень фахових мов машинобудування й електротехніки. Окреслено специфіку фахових мов машинобудування й електротехніки та їхню загальну тенденцію до домінуючого використання термінів-словосполучень. Розгалуженість та динамічний розвиток зазначених галузей зумовлює продукування ними термінів з дво- та багатокомпонентною структурами. Наголошено, що саме така структура спроможна показати ємну семантику того чи іншого термінологічного словосполучення. Перевагу дво- та багатокомпонентних номінацій над однослівними визначено як одну з активних тенденцій розвитку сучасних терміносистем аналізованих галузей. Зазначено, що семантика термінів-словосполучень характеризується певного роду цілісністю, хоч і відмінною від цілісності фразеологічних одиниць. Все це ускладнює сприйняття таких термінологічних одиниць та вимагає певного алгоритму розшифрування інформації, закладеної у багатокомпонентних термінологічних словосполученнях. Вивчення структурно-семантичної організації термінологічних словосполук доводить, що у різноманітні структури та лексичного наповнення термінів-словосполучень простежується певний набір моделей міжкомпонентних зв'язків. На основі аналізу загальної кількості корпусу дослідження англomовних термінів-словосполучень фахових мов електротехніки та машинобудування, дібраних шляхом методу вибірки із термінологічних словників, виявлено основні прийоми перекладу аналізованих термінів-словосполучень: калькування, переклад за допомогою використання родового відмінка, переклад зі зміною порядку компонентів атрибутивної групи, переклад за допомогою різноманітних прийменників, компресія, описовий переклад (експлікація), додавання. Подано кількісний аналіз результатів дослідження.

Ключові слова: термін; терміносистема; терміни-словосполучення; структурні моделі термінів-словосполучень; науково-технічна література; фахова мова електротехніки; фахова мова машинобудування; прийом перекладу.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток цивілізації загалом та інформаційних технологій зокрема докорінно змінив характер сучасної професійної комунікації. Ці тенденції не оминули й технічні галузі, зокрема машинобудування та електротехніку. Водночас

зростаюча міжкультурна взаємодія фахівців різних галузей в умовах інформаційно-технологічного розвитку суспільства зумовлює потребу дослідження особливостей перекладу термінологіки як основи фахового мовлення. Тому дослідження в області науково-технічного перекладу сприяють, з одного боку, розв'язанню багатьох прикладних завдань, а з іншого, – прискоренню обміну інформацією в сфері новітніх досягнень науки і техніки серед фахівців та вчених різних країн. Звідси виникає проблема правильного перекладу англійських термінів, зокрема термінів-словосполучень. Наявність в англійських термінологічних системах фахових мов машинобудування та електротехніки великої кількості дво- та багатокомпонентних номінативних одиниць пояснюється екстралінгвістичними чинниками, зокрема розвинутими інфраструктурами цих галузей та складністю обладнання. Це й зумовлює актуальність теми дослідження для сучасного перекладознавства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Об'єктами широкого зацікавлення і детального лінгвістичного та перекладознавчого аналізу наприкінці ХХ ст. – початку ХХІ ст. стають терміносистеми різних галузей знання. З-поміж них детально проаналізовано структурні особливості та функціонування технічних галузевих терміносистем, зокрема це праці: Гавриш (науковий стиль на матеріалі науково-технічних текстів), Гаращенко (аналітичні номінації в науково-технічній термінології), Ракшанової (дериваційні засоби сучасної науково-технічної термінології), Козак (електротехнічна термінологія), Ніколаєвої (комп'ютерна термінологія) та ін.

До вивчення аналізованої проблеми, зокрема у сфері перекладу, звертались такі вчені-мовознавці: Бородянський, Брагіна, Карабан, Литвинко, Павлова, Скороходько, Столярська, Хоменко та ін.

Фахова мова, слугуючи засобом професійного спілкування в окремій галузі, забезпечує не лише фіксацію та передачу фахових знань у певних видах діяльності, а також певною мірою є основним чинником науково-технічного та сталого розвитку суспільства.

Сучасна фахова мова визначається домінуючим використанням термінів-словосполучень, що відзначають численні вчені (Козак, 2000; В. Корженко & З. Корженко, 2008; Корольок, 2008; Скороходько, 2006; Щеглова, 2007) як одну з активних тенденцій розвитку сучасної термінології. Термінологічні словосполучення за кількістю посідають одне з перших місць у кожній галузевій термінології та становлять від 60% до 90% обсягу її номінативних одиниць. При цьому галузеві терміни більшою мірою представлені словосполученнями, натомість міжгалузеві, міжнаукові та загальнотехнічні – одним словом (Щеглова, 2007, с. 4–5).

Більшість галузевих терміносистем у сучасній англійській та українській мовах характеризуються розвиненістю та розгалуженістю відповідно до існуючих знань. Це стосується і машинобудівної та електротехнічної підсистем, які формувались відповідно до потреб номінації понять, пов'язаних як з побутовими, так і з промисловими потребами суспільства (Козак, 2000, с. 4). Сучасний стан розвитку аналізованих фахових мов, становлення їхньої англійської термінології зумовлюють їх осмислення для спеціальних цілей та перекладу.

Кожна термінологія фахових мов – складне й неоднозначне явище, що утворює особливу терміносистему, яка динамічно розвивається та зазнає змін відповідно до науково-технічних здобутків суспільства, забезпечуючи комунікативні потреби фахівців цих галузей.

Мета статті полягає у вивченні й узагальненні структурно-семантичних особливостей функціонування англійських термінів-словосполучень фахових мов електротехніки та машинобудування, а також шляхів відтворення цих термінологічних сполук засобами української мови.

2. МЕТОДИ

Для досягнення мети застосовано такі основні методи загальнонаукові – аналіз, синтез, узагальнення – для уточнення теоретичних засад і формування висновків; спеціальні

методи: метод аналізу словникових дефініцій – для з'ясування значення досліджуваних термінологічних одиниць; метод компонентного аналізу – для опису структури англomовних термінів-словосполучень фахових мов машинобудування та електротехніки; метод вибірки – для вилучення загального корпусу дослідження; метод перекладознавчого аналізу – задля вивчення специфіки перекладу англomовних термінологічних словосполук фахових мов машинобудування та електротехніки; кількісний аналіз – для отримання кількісних співвідношень використання прийомів перекладу досліджуваних лексичних одиниць.

3. РЕЗУЛЬТАТИ Й ОБГОВОРЕННЯ

Теоретичний аналіз структурних особливостей термінів машинобудування, проведений мовознавцями (Козак, 2000; В. Корженко & З. Корженко, 2008; Королюк, 2008; Литвинко, 2007), показує, що термінологічні словосполучення становлять досить численну групу. Так, понад 70% машинобудівних та електротехнічних термінів складають термінологічні словосполучення, з-поміж яких найбільш розповсюдженими є дво- та трикомпонентні сполуки (Королюк, 2008, с. 16). Наприклад: *cyclic loading* – циклічне навантаження; *rotor-pulsating device* – роторно-пульсаційний апарат. Ці термінологічні одиниці утворюються переважно за допомогою іменника, до якого приєднуються інші частини мови у препозиції або постпозиції (Литвинко, 2007, с. 14–15).

У нашому дослідженні маємо справу з термінами-словосполученнями фахових мов машинобудування та електротехніки. Розгалуженість та динамічний розвиток зазначених галузей зумовлює продукування ними термінів з дво- та багатоконпонентною структурами. Саме така структура спроможна показати емну семантику того чи іншого термінологічного словосполучення.

Відомо, що значна частина терміносистем різних фахових мов представлена дво- та багатоконпонентними термінами-словосполученнями. Особливістю одиниць такого типу в англійській мові є те, що вони виступають звичайними синтаксичними конструкціями, тобто синтагматичними сполуками повнозначних та службових слів. Водночас їхня семантика характеризується певного роду цілісністю, хоч і відмінною від цілісності фразеологічних одиниць. Все це ускладнює сприйняття таких термінологічних одиниць та вимагає певного алгоритму розшифрування інформації, закладеної у багатоконпонентних термінологічних словосполученнях (Дуда, 2001, с. 6).

Дослідження структурно-семантичної організації термінів-словосполучень доводить, що у різноманітті морфологічного складу і лексичного наповнення термінів-словосполучень простежується певний набір моделей міжкомпонентних зв'язків. Ця обставина дозволяє вивести типізовані абстрактні моделі перекладу термінів-словосполучень і, таким чином, надалі формалізувати їхній переклад (Дорош, 1987, с. 13).

Загальна кількість корпусу дослідження англomовних термінів-словосполучень фахових мов електротехніки та машинобудування, дібраних шляхом методу вибірки із галузевих термінологічних словників (*Тривимний словник з технічної механіки та машинобудування для студентів-механіків очної та заочної форм навчання*, 2016; *Українсько-російсько-англійський словник науково-технічних термінів з машинобудування для студентів технічних спеціальностей усіх форм*, 2016; *Українсько-російсько-англо-французький тлумачний словник основних термінів з енергетики та електротехніки*, 2012), становить 556 англomовних лексичних одиниць (та їхніх відповідників українською мовою), з яких: 250 електротехнічні терміни і 306 – терміни сфери машинобудування.

З-поміж 306 аналізованих термінів фахової мови **машинобудування** 238 одиниць – двокомпонентні і 68 – багатоконпонентні терміни. Відповідно за моделями виокремлено:

- терміни моделі N_1+N_2 – 130 одиниць (*arc evaporator* – дуговий випаровувач; *bucket pump* – насос двосторонньої дії);
- терміни моделі $Adj.+N$ – 66 одиниць (*automotive component* – рухома деталь; *aerial cable* – підвісний кабель);

- терміни моделі Part.I+N – 42 одиниці (*bearing lining* – обшивка підшипника);
 - терміни моделі (N+Part.I)+N – 22 одиниці (*break lining wear* – зношення гальмівних колодок; *load carrying framework* – несучий каркас);
 - терміни моделі (N+Part.II)+N – 18 одиниць (*gas unitized burner* – пальник газовий блочний);
 - терміни моделі (Adj.+Part.I)+N – 14 одиниць (*hard tooling alloy* – твердий інструментальний сплав);
 - терміни моделі (Adj.+Part.II)+N – 9 одиниць (*heavy loaded components* – важко навантажені деталі);
 - терміни моделі (Num. / Num.+Adj.+Part.II)+N – 5 одиниць (*two-planimetric adapted a system* – двоконтурна адаптивна система).
- З-поміж 250 аналізованих термінів фахової мови **електротехніки**: 185 одиниць – двокомпонентні і 65 – багатоконпонентні терміни; їхній розподіл за структурними моделями відповідно такий:
- терміни моделі N₁+N₂ – 122 одиниці (*safety device* – запобіжник; *scale range* – діапазон виміру);
 - терміни моделі Adj.+N – 43 одиниці (*continuous current* – безперервний струм);
 - терміни моделі Part.I+N – 20 одиниць (*charging time* – тривалість зарядження);
 - терміни моделі (N+Part.I)+N – 21 одиниця (*band sharing system* – система з перемежуванням спектрів (сигналів яскравості та кольоровості));
 - терміни моделі (N+Part.II)+N – 16 одиниць (*air cooled condenser* – конденсатор з повітряним охолодженням);
 - терміни моделі Adj.+ N +N – 28 одиниць (*direct current system* – система постійного струму).

Таким чином, щодо структурного аналізу загального корпусу дослідження, то вилучені 556 лексичних одиниць розподіляються таким чином: 433 двокомпонентні та 123 багатоконпонентні терміни фахових підмов машинобудування та електротехніки. Аналіз структури досліджуваних одиниць засвідчив, що найбільш численними термінами-словосполученнями є ті, які складаються з двох компонентів (238 – у сфері машинобудування і 185 – у сфері електротехніки), серед яких домінують термінологічні сполуки моделі N₁+N₂, що характерно для обох галузевих термінологій. Це пояснюється: обмеженістю словника будь-якої природної мови порівняно з необмеженістю предметів і понять; традицією відображення родо-видових ознак денотата в структурі терміна; компактністю й економічністю цього способу номінації.

З-поміж багатоконпонентних термінологічних словосполучень найпоширенішими у нашому дослідженні є: терміни моделі (N+Part.I)+N – 22 одиниці – у фаховій мові машинобудування і терміни моделі Adj.+ N +N – 28 одиниць – у сфері електротехніки. Зазначені мовні одиниці утворено переважно за допомогою іменника, до якого приєднуються інші частини мови у препозиції або постпозиції.

Перейдемо до розгляду специфіки перекладу аналізованих термінологічних одиниць фахових мов машинобудування та електротехніки.

У процесі аналізу особливостей перекладу загального корпусу дослідження (556 одиниць) виявлено, що основними прийомами перекладу англійських термінів-словосполучень досліджуваних фахових мов є:

1) калькування – 238 одиниць (43% від загального корпусу одиниць): *wall mount* – настінний кронштейн, *pulse amplifier* – імпульсний підсилювач, *delicate electronic circuitry* – вразливі електронні схеми;

2) переклад за допомогою використання родового відмінка – 138 одиниць (25 % від загального корпусу одиниць): *adjusting knob* – ручка регулювання, *charging time* – тривалість зарядження, *valve train* – механізм клапана;

3) переклад за допомогою різноманітних прийменників – 35 одиниць (6 % від загального корпусу одиниць): *air-cooled condenser* – конденсатор з повітряним охолодженням, *abrupt-junction transistor* – транзистор з різкими переходами, *screw strip* – стрічка з гвинтами;

4) описовий переклад – 33 одиниці (6 % від загального корпусу одиниць): *idle generator* – генератор в режимі холостого ходу, *band-sharing system* – система з перемещуванням спектрів (сигналів яскравості та кольоровості), *workpiece surface* – поверхня, яку можна обробляти; *difficult environment* – несприятливе середовище для функціонування механізму;

5) переклад зі зміною порядку компонентів атрибутивної групи – 30 одиниць (5 % від загального корпусу одиниць): *extreme usage conditions* – екстремальні умови використання, *operational indicator light* – світловий індикатор роботи, *liquid-cooling system* – система охолодження рідиною;

6) переклад дво- або трьохкомпонентних термінів одним іменником (компресія) – 62 одиниці (11 % від загального корпусу одиниць): *heat distribution* – теплопостачання, *leak detector* – течошукач, *heating appliance* – обігрівач;

7) додавання – 20 одиниць (4 % від загального корпусу одиниць): *stand swivel* – функції повороту підставки, *weld nozzle* – сопло зварного пальника, *optimal reception* – оптимальний прийом сигналу.

Кількісний аналіз прийомів перекладу 556 аналізованих одиниць засвідчив, що частіше за всі інші застосовується калькування (43% від загального корпусу одиниць), коли відповідником терміна вихідної мови в цільовій мові обирається перший за порядком відповідник у словнику. Наступним по чисельності є прийом перекладу за допомогою використання родового відмінка (25 % від загального корпусу одиниць).

Розглянемо особливості перекладу у межах двох виокремлених груп аналізованих одиниць відповідно до їхньої структури – група двокомпонентних та група багатоконпонентних термінологічних словосполук.

Під час аналізу 433 двокомпонентних термінів виявлено, що найбільш численним прийомом перекладу (200 одиниць, тобто 48 % від загального корпусу проаналізованих одиниць) є калькування. Відомо, що трансформація додавання забезпечує уведення в перекладі лексичних елементів, які відсутні в оригіналі. Метою її застосування є адекватна передача змісту оригіналу або дотримання мовленнєвих і мовних норм, передбачених культурою мови перекладу.

Калькування є також досить рекурентним у перекладі багатоконпонентних термінів – 38 одиниць (30 %) із 123 аналізованих термінів) разом з такими, як переклад з використанням прийменників та переклад зі зміною порядку компонентів атрибутивної групи – відповідно по 24 одиниці (по 20 % від загального корпусу проаналізованих багатоконпонентних одиниць).

З'ясовано, що менше за все при відтворенні двокомпонентних термінів у нашому дослідженні застосовувався переклад зі зміною порядку атрибутивної групи – 6 одиниць (1 % від загального корпусу проаналізованих двокомпонентних одиниць).

Своєю чергою, кількісний аналіз перекладу багатоконпонентних термінів засвідчив відсутність застосування додавання при перекладі та серед найменш продуктивних прийомів перекладу цих термінів виявлено описовий переклад – 5 одиниць (4 % від загального корпусу проаналізованих двокомпонентних одиниць). Часто описовий прийом перекладу використовується для позначення нових слів, які ще не мають установленого перекладу. В нашому дослідженні таких слів не виявлено.

4. ВИСНОВКИ І НАПРЯМИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Таким чином, у межах поділу аналізованих одиниць за структурним типом фахових мов машинобудування та електротехніки (двокомпонентні та багатоконпонентні термінологічні словосполучення) виявлено, що з-поміж двокомпонентних термінів-словосполучень аналізованих галузей розповсюдженим прийомом перекладу є калькування, а в групі багатоконпонентних словосполук домінує прийом перекладу зі зміною порядку компонентів атрибутивної групи.

Отже, відтворення англійських термінів-словосполучень фахових мов машинобудування й електротехніки становить певні труднощі, зумовлені складністю їхньої структури, семантичною смілістю та міжкомпонентними зв'язками. Основними прийомами перекладу досліджуваних термінів-

словосполучень є калькування, переклад за допомогою використання родового відмінка, переклад зі зміною порядку компонентів атрибутивної групи, переклад за допомогою різноманітних прийменників, компресія, описовий переклад (експлікація), додавання.

До перспективних напрямів подальших досліджень відносимо вивчення особливостей функціонування англійських термінологічних одиниць технічних галузей у різножанрових текстах.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Дорош, Г. Л. (1987). *Структурно-семантична організація багатокомпонентних термінологічних образів з препозитивним визначенням в сучасній англійській мові*. (Автореферат дисертації канд. філ. наук). Київ.
- Дуда, О. І. (2001). *Процеси термінологізації в сучасній англійській мові*. Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка.
- Козак, Л. В. (2000). *Українська електротехнічна термінологія (словотвірний аспект)*. (Автореф. дис. ... канд. філ. наук) Дніпропетровськ.
- Корженко, В. Я., & Корженко, З. П. (2008). Деякі структурно-семантичні особливості термінологічної лексики машинобудування. *Матеріали ІХ міжнар. науково-практ. конф. «Гуманізм та освіта»* (Вінниця, 10–12 червня), 32–33.
- Королюк, І. С. (2008). Семантико-структурні особливості математичної термінології. *Вісник Черкаського університету*, 4, 100–102.
- Литвинко, О. А. (2007). *Словотвірні та семантичні характеристики англійської термінологічної підсистеми машинобудування*. (Автореферат дисертації канд. філол. наук). Харків.
- Скороходько, Є. Ф. (2006). *Термін у науковому тексті*. (Монографія). Київ.
- Тривимовий словник з технічної механіки та машинобудування для студентів-механіків очної та заочної форм навчання*. (2016). Дніпропетровськ: ДДТУ.
- Українсько-російсько-англійський словник науково-технічних термінів з машинобудування для студентів технічних спеціальностей усіх форм навчання*. (2016). Запоріжжя: ЗНТУ.
- Українсько-російсько-англо-французький тлумачний словник основних термінів з енергетики та електротехніки*. (2012). Харків: Віровець А. П. «Апостроф».
- Щеглова, Т. Є. (2007). *Термінологічні словосполучення зі складним ад'єктивом: структурно-семантичний та когнітивний аспекти (на матеріалі підмови будівництва)*. (Автореферат дисертації канд. філол. наук). Дніпропетровськ.

REFERENCES

- Dorosh, G. L. (1987). *Struktorno semanticheskaia organizatsiia mnogokomponentnykh obrazovaniy s prepozitivnym opredeleniemy v sovremennoy angliiskoy movi* [Structural and semantic organization of multicomponent terminological formations with a prepositional definition in modern English]. (Synopsis for the dissertation of the candidate of philological sciences degree). Kiev. [in Russian]
- Duda, O. I. (2001). *Protsesy terminiligizatsii v suchasniy angliiskiy movi* [Terminology processes in modern English]. Lviv: Lviv National University named after I. Franko. [in Ukrainian]
- Kozak, L. V. (2000). *Ukrayinska elektrotehnichna terminologiya (slovotvirnyi aspekt)* [Ukrainian electrotechnical terminology (word-forming aspect)]. (Synopsis for the dissertation of the candidate of philological sciences degree). Dnipropetrovsk. [in Ukrainian]
- Korzhenko, V. Ya., & Korzhenko, Z. P. (2008). *Deiaki struktorno-semantichni osoblyvosti terminilighnoii leksyky mashynobuduvannia* [Some structural and semantic features of the terminological vocabulary of mechanical engineering]. *Materials of the IX International scientific and practical conf. "Humanism and Education"* (Vinnytsia, June 10-12), 32–33. [in Ukrainian]
- Koroliuk, I. S. (2008). *Semantyko-struktorni osoblyvosti matematychnoi terminologii* [Semantic and structural features of mathematical terminology]. *Bulletin of Cherkasy University*, 4, 100–102. [in Ukrainian]
- Lytvynko, O. A. (2007). *Slovotvirni ta semantichni harakterystyky angliiskoi terminilighnoii pidsystemy mashynobuduvannia* [Word-forming and semantic characteristics of the English terminological subsystem of mechanical engineering]. (Synopsis for the dissertation of the candidate of philological sciences degree). Kharkiv. [in Ukrainian]
- Skorokhodko, Ye. F. (2006). *Terminy u naukovomu teksti* [Term in a scientific text]. (Monograph). Kyiv. [in Ukrainian]
- Trymovnii slovnyk z tehnicnoi mehaniky ta mashynobuduvannia dlia studentiv-mehanikiv ochnoi ta zaочноi form navchannia* [Trilingual dictionary of technical mechanics and mechanical engineering for full-time and part-time mechanics students]. (2016). Dniprodzerzhynsk: DSTU.
- Ukrainsko-rosiisko-angliiskyi slovnyk naukovykh i tehnicnykh terminiv z mashynobuduvannia dlia studentiv tehnicnykh spetsialnostei usih form navchannia* [Ukrainian-Russian-English dictionary of scientific and technical terms in mechanical engineering for students of technical specialties of all forms of education]. (2016). Zaporizhzhia:

ZNTU.

Ukrainsko-rposiisko-anglo-frantsuzkyi tlumachnyi slovnyk osnovnyh terminiv z energetyky ta elektrotehniky [Ukrainian-Russian-English-French explanatory dictionary of basic terms in energy and electrical engineering]. (2012). Kharkiv: Virovets AP "Apostrophe".

Shcheglova, T. Ye. (2007). *Terminologichni slovospoluchennia zi skladnym adyektivom: strukturno-srmantychnyi ta kognityvnyi aspekty (na materialy pidmovy budivnytstva)* [Terminological word-units with a complex adjective: structural-semantic and cognitive aspects (based on the sublanguage of construction)]. (Synopsis for the dissertation of the candidate of philological sciences degree). Dnipropetrovsk. [in Ukrainian]

Svitlana Fedorenko, Tetiana Bondarenko, Anastasiia Bernadina. Structural and semantic features of functioning and translating English terminological Wword-units of professional languages in electrical engineering and mechanical engineering.

The work provides the insight into the study of the structural and semantic features as well as methods of translating the English two- and multi-word terminological *units* of the professional languages of mechanical engineering and electrical engineering. It is noted that terminology is one of the main stylistic features of scientific and technical style. All terms according to their structure can be simple, compound and multi-word terminological *units*. The latter are the most difficult to understand and translate while working with vocabulary of scientific and technical literature. Based on the number of term elements and the nature of the semantic relations between them, the multi-word terminological *units* are divided into two main groups: two-component and multi-component terms. It is considered that there is a general tendency for the dominant use of multi-word terminological *units* in the texts of mechanical engineering and electrical engineering. The predominance of the composite nominations – terms-phrases – over the unambiguous ones has been considered as one of the tendencies in the development of modern terminological systems of the branches under study. The specifics of professional languages of mechanical engineering and electrical engineering and their general tendency to the dominant use of terms-phrases are outlined. The branching and dynamic development of these industries determines the production of terms with two- and multicomponent structures. Such a structure is able to show the capacious semantics of a particular terminological phrase. The advantage of multi-word terminological *units* over one-word ones is defined as one of the active tendencies of developing modern terminological systems of the branches under study. Peculiarities of translating the English terms-phrases in the professional languages of mechanical engineering and electrical engineering into the Ukrainian language are considered. The main methods of translation of the analyzed two- and multi-word terminological *units* are outlined, which are as follows: loan translation (calque), translation by using the genitive case, translation by changing the order of the components of the attributive group, translation by various prepositions, compression, descriptive translation, addition.

Keywords: term; terminological system; terminological word-units; structural models of terminological word-units; scientific and technical literature; professional language of mechanical engineering; professional language of electrical engineering.

*Received: May 25, 2020
Accepted: June 12, 2020*